

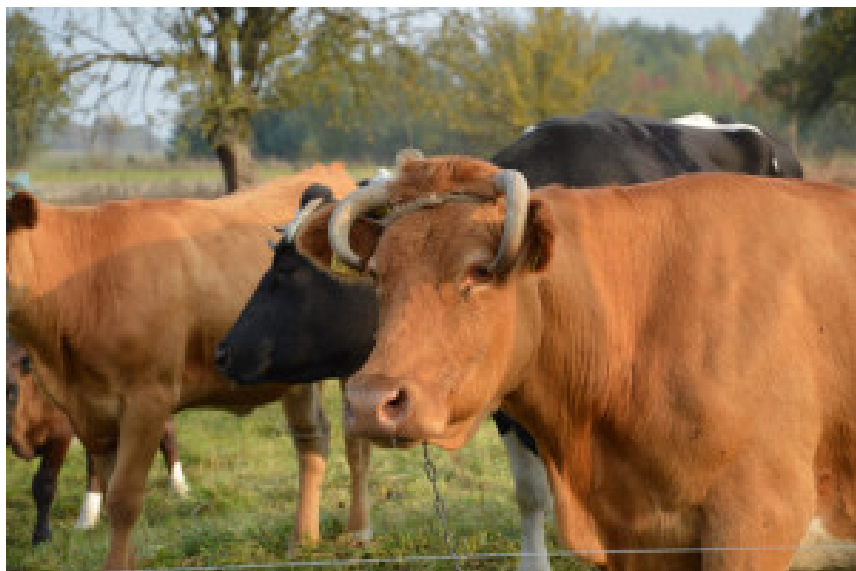
Aktywność dobową krowy: o czym mówi jej wzrost?

Autor: mgr inż. Dorota Kolasińska

Data: 23 listopada 2015

Aktywność dobową najczęściej określana jest na podstawie długości stania, leżenia, chodzenia oraz wykonanych przez krowę kroków podczas doby. Obserwacja tych zachowań jest czasochłonna i pracochłonna, ale niezwykle istotna.

Wzrost dobowej aktywności krów w postaci większej liczby wykonanych kroków podczas doby może świadczyć o zbliżającej się rui lub porodzie oraz o niekorzystnych zjawiskach w organizmie, np. **rozwijającej się chorobie**, lub w otoczeniu, np. **nieprawidłowość w zagospodarowaniu przestrzeni** odpoczynkowej.

Krowy na pastwisku.

Krowy w czasie rui są pobudzone, niespokojne i wykazują charakterystyczne objawy, takie jak obskakiwanie czy donośne, krótkie pojękiwanie. Często stoją w korytarzach lub spacerują bez

konkretnego celu, co można łatwo odnotować podczas obserwacji. Liczba kroków krów **w rui jest dużo większa** od liczby kroków krów niebędących w tej fazie.

Zbliżający się poród również znacząco **uaktywnia krowę**. Jest widocznie zdenerwowana, na przemian wstaje i kładzie się, spaceruje po porodówce. W tym przypadku warto także zliczać liczbę kroków podczas doby oraz obserwować liczbę momentów wstawania i leżenia.

Obserwacja stada zajmuje mnóstwo czasu, a przy braku dodatkowych, doświadczonych pracowników wydaje się niemożliwa, zwłaszcza przy ogromie obowiązków w oborze każdego dnia.

Jak zbadać wzrost aktywności dobowej?

Najprostszą formą badania zmian aktywności jest obserwacja stada. Można ją prowadzić osobiście lub przy pomocy **urządzeń monitorujących aktywność**.

Na rynku pojawia się coraz więcej systemów wspomagających zarządzanie stadem. Wykrywanie rui lub sygnalizacja zbliżającego się porodu może odbywać się przy pomocy takich właśnie urządzeń. Warto przemyśleć, jak szybko inwestycja może się zwrócić.

Pozytywne aspekty stosowania urządzeń monitorujących aktywność

Najprostszą formą badania zmian aktywności jest obserwacja stada.

Prawidłowe wykrycie rui i inseminacja w odpowiednim czasie zwiększają prawdopodobieństwo skutecznego pokrycia. Pominięcie rui jest bezdyskusyjnie nieopłacalne i co najgorsze **zwiększa koszty utrzymania stada**. Sygnalizacja porodu przygotowuje hodowcę do ewentualnej pomocy podczas wycielenia. Zmniejsza się prawdopodobieństwo urodzenia martwego cielęcia, ale również można uniknąć skutków trudnego porodu, będąc w porodówce na czas.

W stadach bydła mlecznego często spotyka się krowy, które **nie wykazują charakterystycznych objawów rujowych**. Trudno wtedy wybrać odpowiedni moment do krycia. Dzięki automatycznym systemom monitorującym aktywność, można wykryć nawet niewielkie zmiany w zachowaniu – większą liczbę kroków lub dłuższy czas stania.

Tego typu urządzenia świetnie sprawdzają się na pastwisku, informując hodowcę o zbliżającej się rui. Reakcja jest dużo szybsza, a dzięki niej zwiększa się skuteczność inseminacji lub krycia.

Wady urządzeń monitorujących aktywność

Cielę urodzone na pastwisku.

Wad w porównaniu do zalet jest niewiele, ale mogą one decydować o zakupie takiego systemu. Systemy monitorujące aktywność dobową **nie należą do tanich urządzeń** wspomagających zarządzanie stadem. Inwestycja jest opłacalna, ale trzeba mieć na nią środki. Negatywnym aspektem urządzenia jest konieczność kalibracji dla każdego zwierzęcia z osobna (nie wszystkie systemy, niektóre kalibrują się samodzielnie po założeniu).

Czujnik aktywności najczęściej montuje się na nadgarstku krowy, w postaci opaski. Opaski są wykonane z gumy lub innych syntetycznych materiałów odpornych na wilgoć. Mogą **powodować urazy, obtarcia, a zwierzęta mogą niechętnie je nosić**. Niechęć przejawia się głównie w nienaturalnym zachowaniu krów, co zmniejsza efektywność urządzenia i jego pomiarów.

Coraz częściej hodowcy w swoich fermach zastępują pracę ludzkich rąk automatycznymi systemami pomiarowymi i wspomagającymi pracę hodowlaną. Aktywność dobową krów może powiedzieć hodowcy **wiele na temat zdrowia stada, stanu fizjologicznego i samopoczucia oraz stopnia komfortu**.